

MEMO

Til: KU-Nesna
Fra: KU-sekretær
Dato: 14.09.2017

Vedrørende:

KU-sak 029/17

(Oppfølging av kommunestyrets vedtak til rapporter fra KU)

Rapportene det refereres til nedenfor kan leses på hjemmesiden til KU-Nesna under nettstedet www.ihkus.no.

Følgende saker fra KU til kommunestyret er under oppfølging:

Iverksettelse av KST-vedtak 21/16 (FR-rapport av innkjøpsrutiner)

Oppfølgingen av KST-vedtak 21/16 er ikke tidligere behandlet i KU.

Det fremgår av vedlegg 2.1 hvilke anbefalinger som bes imøtekommet..

Det fremgår av vedlegg 2 hva rådmannen anmodes om av KU.

Rådmannens svar følger av vedlegg 3.

Det fremgår av svaret fra rådmannen at det pågår arbeid med kommunens innkjøpsfunksjoner, herunder at samarbeid med «Samordna Innkjøp I Salten» (SIIS) søkes formalisert i løpet av høsten 2017, og videre bl.a. at innkjøpsansvar og innkjøpsfunksjoner i kommunen må opprettes ved samarbeid med SIIS.

Med utgangspunkt i den prosess kommunen nå er inne i - dvs. å etablere samarbeid med SIIS – og de tilpasninger som kommunen internt da må gjøre - kan det være hensiktsmessig at KU tar opp en ny status om ett års tid med hensyn til iverksettelsen av kommunestyrets vedtak i sak 21/16.

Med ovennevnte som utgangspunkt, kan følgende alternativ for KU synes å være relevant:

- a) KU tar rådmannens svar i mail datert 01.09.2017 til foreløpig orientering og ber om ny status høsten 2018.

Iverksettelse av KST-vedtak 1/15 (FR-rapport av byggesaksbehandling)

Det fremgår av vedlegg 2.2 hva opprinnelsen til saken er og hva status i tidligere oppfølginger av saken har vært.

Det fremgår av vedlegg 2 hva rådmannen anmodes om.

Rådmannens svar følger av vedlegg 3.

Det fremgår av svaret fra rådmannen at kommunens delegasjonsreglement er godkjent av kommunestyret 19.04.2017. Dette imøtekommer anbefaling nr.2.

Det fremstår fortsatt som uklart i hvilken grad det foreligger skriftlige rutiner som «...sikrer at det blir gitt tilfredsstillende opplysninger om klageadgang og begrunnelse når dette er påkrevd».

Med ovennevnte som utgangspunkt, kan det foreligge flere alternativer for KU, bl.a.:

- a) KU tar rådmannens tidligere svar, samt svar i mail datert 01.09.2017 til orientering og avslutter videre oppfølging av saken.
- b) KU ber rådmannen til neste møte gi en skriftlig tilbakemelding på anbefaling nr. 1 der det fremgår om anbefalte skriftlige rutine er etablert eller ikke, med en kort begrunnelse dersom rådmannen har valgt å ikke etablere slik rutine.

Iverksettelse av KST-vedtak 22/14 (FR-rapport av ansettelse)

Det fremgår av vedlegg 2.3 hva opprinnelsen til saken er og hva status i tidligere oppfølginger av saken har vært.

Det fremgår av vedlegg 2 hva rådmannen anmodes om.

Rådmannens svar følger av vedlegg 3.

FR-rapporten presenterer 7 anbefalinger og rådmannen melder tilbake at alle anbefalingene er iverksatt med unntak av anbefalingene 5 og 7 som fortsatt er i prosess.

Med ovennevnte som utgangspunkt, kan det foreligge flere alternativer for KU, bl.a.:

- a) KU tar rådmannens tidligere svar, samt svar i mail datert 01.09.2017 til orientering og avslutter videre oppfølging av saken.
- b) KU ber om ny status høsten 2018.

Iverksettelse av KST-vedtak 39/12 (FR-rapport av sykefraværarbeid)

Det fremgår av vedlegg 2.4 hva opprinnelsen til saken er og hva status i tidligere oppfølginger av saken har vært.

Det fremgår av vedlegg 2 hva rådmannen anmodes om.

Rådmannens svar følger av vedlegg 3.

FR-rapporten har 3 anbefalinger samt et tilleggsmoment direkte fra kommunestyret. Rådmannen melder tilbake at alle anbefalingene er iverksatt.

Det fremstår imidlertid som noe uklart i hvilken grad anbefaling nr. 2 er iverksatt samt i hvilken grad administrasjonen har «... sterkt fokus på fraværstatistikken».

Med ovennevnte som utgangspunkt, kan det foreligge flere alternativer for KU, bl.a.:

- a) KU tar rådmannens tidligere svar, samt svar i mail datert 01.09.2017 til orientering og avslutter videre oppfølging av saken.
- b) KU ber om ny status høsten 2018.

Iverksettelse av KST-vedtak 6/07 (SK-rapport av HAF IKS)

Det fremgår av vedlegg 2.5 hva opprinnelsen til saken er og hva status i tidligere oppfølginger av saken har vært.

Det fremgår av vedlegg 2 hva rådmannen anmodes om.

Rådmannens svar følger av vedlegg 3.

SK-rapporten har flere anbefalinger der noen er rettet til kommunen og noen er rettet til selskapet. Tidligere oppfølginger har vist at det er vedtatt en første versjon av en eierskapsmelding.

Styringsdokument/-er som tydeliggjør ... *hvem har ansvaret for å gjøre hva* ... i forhold til - oppgaver som knytter seg til håndtering av et eierskap, og

- oppgaver som må håndteres når eksterne leverandører yter kommunalt lovpålagte tjenester mangler fortsatt.

Fra status som er innhentet, fremgår det ikke hvordan kommunen kan komme frem til et styringsdokument som definerer ansvar slik at den enkelte ansvarlige settes i stand til å ivareta sitt ansvar i forhold til kommunens eierskap samt lovpålagte tjenester som leveres utenfor kommunens jurisdiksjon.

I KU-sak 009/17 den 16.02.2017 ble KU-sekretær bedt om å utarbeide endelig sluttrapport fra oppfølgingen av KST-vedtak 6/07 til første møte høst 2017.
Utkast til endelig sluttrapport følger vedlagt dette Memo.

Med ovennevnte som utgangspunkt, kan følgende alternativ for KU synes å være relevant:

- a) KU tar rådmannens tidligere svar, samt svar i mail datert 01.09.2017 til orientering.
KU vedtar å oversende vedlagte utkast til sluttrapport til kommunestyret med innstilling til vedtak, med de endringer som fremkom i møtet.

Iverksettelse av KST-vedtak 3/17 (FR-rapport av MTT)

Oppfølgingen av KST-vedtak 3/17 er ikke tidligere behandlet i KU.
Det fremgår av vedlegg 2.6 hvilke anbefalinger som bes imøtekommet..
Det fremgår av vedlegg 2 hva rådmannen anmodes om.
Rådmannens svar følger av vedlegg 3.

Det fremgår av rådmannens svar at rådmannen bl.a. har nedsatt en gruppe som jobber med å imøtekomme FR-rapportens anbefalinger samt at gruppens mål er å kunne gi rådmannen tilbakemelding i løpet av høsten 2017. Videre gir rådmannen en status i forhold til den enkelte anbefaling.

Med ovennevnte som utgangspunkt, kan det foreligge flere alternativer for KU, bl.a.:

- a) KU tar rådmannens tidligere svar, samt svar i mail datert 01.09.2017 til orientering og avslutter videre oppfølging av saken.
- b) KU ber om ny status våren 2018.

PS:

For de ovennevnte sakene som KU vedtar å avslutte videre oppfølging av, kan det være hensiktsmessig at det lages en samlet og kortfattet rapport til kommunestyret.

En slik samlet rapport kan utarbeides med det innhold som KU signaliserer ønske om i dagens møte, og en samlet rapport kan da sluttbehandles i KUs neste møte.

Vedlegg:

- Utkast til sluttrapport vedr. «Iverksettelse av vedtak i kommunestyresak 006/07».

SLUTTRAPPORT

UTKAST

Til: KU-Nesna
Fra: KU-sekretær
Dato: 14.09.2017

Vedrørende:

Iverksettelse av vedtak i kommunestyresak 006/07.

Vedr.: Selskapskontrollrapporten: «HAF IKS»

Kort historikk:

Rapporten fra forvaltningsrevisjonen er utarbeidet av Indre Helgeland Kommunerevisjon etter bestilling fra KU.

Rapporten kan leses på nettstedet «www.ihkus.no» under hjemmesiden til KU-Nesna

KU oversendte rapporten til kommunestyret som behandlet den i sak 006/07 den 03.05.2007.

Kommunestyret fattet da vedtak med følgende innhold:

- KST slutter seg til rapportens anbefalinger gitt til kommunen, og rapportens anbefalinger gitt til selskapet.

Ved ovennevnte vedtak har kommunestyret signalisert forventninger om at eierstrategi utarbeides og blir tatt opp til politisk behandling.

I henhold til kommunelov §23 nr.2 skal rådmannen påse at vedtak fattet av folkevalgte organer blir iverksatt.

KU startet oppfølging den 14.09.2009 av rådmannens iverksettelse av KST-vedtaket.

Momenter som krever iverksettelse fra rådmannens side, samt status i iverksettelsen:

Revisor gir i rapportens kapittel 15 følgende anbefalinger rettet til kommunen:

1. Vi vil anbefale at kommunen utarbeider en eierstrategi som klart definerer kommunens formål med eierskapet, og rammevilkårene for driften av selskapet. Kommunen bør i denne sammenheng også sette fokus på styrets sammensetning og den kompetansen som det er behov for. Dette vil trolig kreve et samarbeid med de øvrige eierkommunene.

Oppsummert vurdering vedr. iverksettelse av ovennevnte anbefaling:

- I tidligere oppfølginger av ovennevnte anbefalinger har KU fått forståelsen av at en eierskapsmelding i stor grad vil imøtekomme rapportens anbefalinger. Første versjon av kommunens eierskapsmelding ble vedtatt i kommunestyresak 8/16 den 20.04.2016.
- Den vedtatte eierskapsmeldingen bærer preg av å uttrykke ambisjoner i forhold til kommunens eierskap, og eierskapsmeldingen gir i liten grad konkrete føringer for å sette kommunen i stand til å drive aktiv eierstyring.
- Styresammensetning og styrekompetanse berøres i eierskapsmeldingens kap. 4.5 «Valg av styre» hvor det uttrykkes at det bør tilstrebes kjønnsbalanse ved valg til styrene. Det fremgår ikke hvordan

man i praksis skal få dette til når også andre eiere har rett til å nominere/velge representanter til styret (hvem i kommunen påstarter prosesser med å få dannet eksempelvis valgkomiteer i det enkelte selskap?).

Kompetansebehovet i de ulike styrene berøres i liten grad i eierskapsmeldingen.

- Eierskapsmeldingen mangler eierstrategi som tema.
Kommunen har imidlertid nylig startet arbeidet med utarbeidelse av eierstrategier ved at Nesna kommune – sammen med øvrige eiere – deltar i et felles arbeid med å få utarbeidet eierstrategi for Helgelandskraft AS. Det gjenstår mye arbeid før det foreligger nødvendige eierstrategier for hele kommunens eierportefølje.

2. Kommunen bør utarbeide et system for oppfølging av sine selskaper. Informasjon om selskapene bør oppbevares samlet og lett tilgjengelig.

Oppsummert vurdering vedr. iverksettelse av ovennevnte anbefaling:

- Gjeldende eierskapsmelding berører ikke *hva* som skal følges opp i det enkelte eierskap og *hvem* som har ansvaret for oppfølgingen, herunder innhenting av nødvendig informasjon samt utarbeidelse av nødvendig sak til ansvarlig nivå i kommunen.
- Eierskapsmeldingen berører heller ikke temaet oppbevaring/arkivering av selskapsinformasjon.

3. Kommunen bør påse at selskapet følger bestemmelsene om selvkostberegning ved fastsettelse av gebyrer. Kommunen bør også vurdere om det skal settes i verk tiltak for å få foretatt en etterkontroll av tidligere års gebyrberegninger.

Oppsummert vurdering vedr. iverksettelse av ovennevnte anbefaling:

- Ved oppfølgingen av rapportens anbefalinger er det ikke mottatt informasjon om i hvilken grad bestemmelsene om selvkostberegning ved fastsettelse av avfallsgebyr følges opp av kommunen. Håndtering av husholdningsavfall er et kommunalt ansvar. Selv om tjenesten utføres utenfor kommunens jurisdiksjon, tilligger det kommunen bl.a. å påse at tjenestemottaker (husholdningene) faktureres i tråd med bestemmelser om selvkost.
- Oppfølgingsansvar/-rutiner m.v. av lovpålagte, kommunale tjenester som utføres av leverandør utenfor kommunens jurisdiksjon må skriftliggjøres i egnet styringsdokument slik at kommunen settes i stand til å ivareta sitt ansvar.

Revisor gir i rapportens kapittel 15 følgende anbefalinger rettet til selskapet:

4. Selskapet bør sørge for at sakliste og protokoller fra styremøtene blir sendt den enkelte eierkommune. Videre skal selskapet varsle kommunenes kontrollutvalg og revisor om møter i representantskapet.

5. Selskapet bør få avklart om vedtektenes § 15 innebærer at selskapet kan foreta kjøp av aksjer/andeler i andre selskaper når HAF IKS allerede er inne på eiersiden, uten at dette behandles i representantskapet.

6. Selskapet bør avklare om det foreligger/bør utarbeides en nærmere avtale med kommunene om innsamling og transport av de forskjellige avfallstyper, slik selskapsavtalens § 6 setter krav om.

7. Selskapet bør sørge for at revisor gjennomgår og attesterer metoden som benyttes for konvertering av regnskapstallene til KOSTRA-arter.

8. Selskapet må ta i bruk selvkostprinsippet ved utarbeidelse av gebyrer for selvkostområdet.

Oppsummert vurdering vedr. iverksettelse av ovennevnte anbefalinger:

- Det er ikke mottatt opplysninger om hvorvidt rapportens anbefalinger rettet mot selskapet er blitt iverksatt.
- Forutsetningen for at et selskap skal kunne foreta seg noe i forhold til de vedtak som kommunestyret fatter (eksempelvis som i denne sak – å imøtekomme selskapskontrollens anbefalinger), er at selskapet blir kjent med vedtakene.
Det ville ha vært naturlig om kommunens administrasjon den gang (i 2007) oversendte KST-vedtak 006/07 til HAF IKS, samt senere fulgte opp – og rapporterte til kommunestyret - hva selskapet har foretatt seg i forhold til vedtaket. En slik tilbakemelding ville ha satt kommunestyret i stand til å være «styrende» i forhold til sitt eierskap.
Kommunens eierskapsmelding omhandler ikke denne basisprosedyre.

- En eierskapsmelding, eierstrategi eller annet relevant styringsdokument bør gi føringer som sikrer at politiske vedtak som krever handling i selskap som eies/deleies av kommunen blir iverksatt og fulgt opp.

Oppsummert status på iverksettelse:

Følgende status oppsummeres i forhold til rådmannens iverksettelse av KST-vedtak 06/07:

- Anbefaling 1: Ikke iverksatt (delvis påbegynt).
- Anbefaling 2: Ikke iverksatt (delvis påbegynt).
- Anbefaling 3: Ikke iverksatt.
- Anbefaling 4: Ikke iverksatt.
- Anbefaling 5: Ikke iverksatt.
- Anbefaling 6: Ikke iverksatt.
- Anbefaling 7: Ikke iverksatt.
- Anbefaling 8: Ikke iverksatt.

Selskapsrapporten – som har undersøkt kommunens håndtering av sitt eierskap i forhold til HAF IKS – gir anbefalinger som skal sette kommunen i stand til følge opp, og styre hele kommunens eierportefølje.

I tillegg er en av anbefalingene ment å sette kommunen i stand til å ivareta sitt ansvar for lovpålagte, kommunale tjenester som ytes utenfor kommunens jurisdiksjon.

Kommunestyret sluttet seg allerede i 2007 til at ovennevnte skulle bringes i orden. Først i de senere år ser man spor av iverksettelse ved at det i 2016 ble fremlagt en første versjon av eierskapsmelding som da ble godkjent av kommunestyret.

Eierskapsmeldingen bærer preg av å være en start på prosessen som vil lede frem til en forsvarlig eierstyring – hvilket er positivt.

Det gjenstår imidlertid mye arbeid før det foreligger tilstrekkelige styringsdokumenter som setter kommunen (både administrativt og politisk) i stand til å forvalte sin eierportefølje på forsvarlig og ønsket måte.

I tillegg gjenstår utarbeidelse av styringsdokument for oppfølging av kommunale lovpålagte tjenester som leveres utenfor kommunens jurisdiksjon.
